

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 444/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7 Ek 1535/2020 z 13. októbra 2022 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 Ek 1535/2020 z 13. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca oprávneného sa návrhom na vykonanie exekúcie z 29. septembra 2020 domáhal od sťažovateľa ako povinného vymoženía sumy 116 057,15 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, a to (i) zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 Zm 550/06-14 z 27. novembra 2016 v spojení s (ii) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co Zm 4/2009-254 z 30. júna 2010, (iii) rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 CbZm 3/08-188 z 8. decembra 2018 a rozsudku

Okresného súdu Bratislava III č. k. 16 C 525/2015-350 z 18. júla 2019 (spolu ďalej aj „súvisiace rozhodnutia“). Okresný súd poverením z 27. mája 2021 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

3. Sťažovateľ v právnom postavení povinného podal 21. júna 2021 návrh na zastavenie exekúcie. Svoj návrh odôvodnil tým, že vymáhaná pohľadávka vyplýva zo zabezpečenej zmenky, ktorou sťažovateľ ako povinný zabezpečil pohľadávku proti dlžníkovi Keramis – Keramickým závodom, s. r. o. (ďalej len „dlžník“), z úverovej zmluvy č. 183/03 z 11. februára 2004. Právny predchodca oprávneného ako veriteľ z úverovej zmluvy a dlžník sa dohodli na zabezpečení pohľadávky zriadením záložného práva v prospech veriteľa k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam, ako aj vystavením zabezpečenej vlastnej zmenky sťažovateľa. Na majetok dlžníka bol vyhlásený konkurz a právny predchodca oprávneného si do tohto konkurzu prihlásil zmenkou zabezpečenú pohľadávku. Listom z 10. marca 2008 správkyňa konkurznej podstaty vyzvala vlastníčku nehnuteľností Luciu Mendelovú (ďalej len „tretia osoba“), ktorými (okrem zmenky) bola pohľadávka dlžníka zabezpečená, aby uhradila zabezpečenú pohľadávku oprávneného. Vlastníčka nehnuteľností (teda tretia osoba) na základe výzvy správkyne konkurznej podstaty pohľadávku v celom rozsahu platbou vykonanou 14. apríla 2008 v sume 6 683 015 Sk [teda 221 835,46 eur (ďalej len „súvisiaca platba“)] uhradila. Tretia osoba tak plnila priamo prihlásenú pohľadávku a celé jej plnenie náležalo konkurznému veriteľovi. Plnením tretej osoby súvisiacou platbou tak podľa sťažovateľa predmetný dlh zanikol. Sťažovateľ tiež uviedol, že v danom prípade je exekučným titulom zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava V č. k. 3 Zm 373/06 z 8. novembra 2006 (ďalej aj „pôvodný zmenkový platobný rozkaz“), pričom „*doplňujúce*“ *súvisiace rozhodnutia* (uvedené v bode 2 tohto uznesenia, pozn.) nemožno považovať za samostatné exekučné tituly, pretože sa nimi iba ponecháva pôvodný exekučný titul v platnosti. Sťažovateľ, keďže po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku (úhrada súvisiacou platbou), podľa § 61k ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) navrhol okresnému súdu exekúciu zastaviť.

4. Okresný súd prostredníctvom vyššej súdnej úradníčky uznesením zo 7. januára 2022 (ďalej len „*uznesenie vyššej súdnej úradníčky*“) návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol. Zamietnutie návrhu sťažovateľa bolo odôvodnené tým, že z rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 CbZm 3/08-188 z 8. decembra 2008 je zrejmé, že námietka o úhrade časti úverovej pohľadávky sťažovateľom (ako povinným) už bola v konaní o vydanie exekučného titulu uplatnená, pričom „*vzhľadom na koncentračnú zásadu nebolo možné prihliadať ani k dodatočnému tvrdeniu odporcu [sťažovateľa, pozn.], že časť úverovej pohľadávky banke zaplatil za dlžníka on sám... ani na jeho tvrdenie, že v súčasnosti je už celý dlh z úverovej zmluvy vyrovnaný.*“. Taktiež o námietke sťažovateľa o zániku predmetnej pohľadávky na základe plnenia súvisiacou platbou na výzvu správkyne konkurznej podstaty dlžníka rozhodoval Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 16 C 525/2015-350 z 18. júla 2019, pričom ju vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže s totožnou námietkou sa už vysporiadal vo svojom rozhodnutí „*zmenkový súd, keď v rozsahu poskytnutého plnenia v prospech žalobcu ako veriteľa, zmenkový platobný rozkaz zrušil a konanie v tejto časti*

zastavil, pričom v ostatnej časti v sume 116.057,18 Eur, ostala predmetná pohľadávka žalobcu neuspokojená.“. Týmto rozsudkom, ktorým na základe odporovacej žaloby právneho predchodcu oprávneného bola určená právna neúčinnosť zmluvy o darovaní nehnuteľnosti, bolo tiež konštatované, že právny predchodca oprávneného je „*oprávnený požadovať uspokojenie svojej pohľadávky voči povinnému z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z povinného (dlžníkovho) majetku.*“. Vyššia súdna úradníčka tiež uviedla, že k čiastočnému zrušeniu zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 Zm 550/06-14 z 27. novembra 2006 a v tejto časti k zastaveniu konania, čo sa týka sumy 43 918,58 eur, došlo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 4/2009-254 z 30. júna 2010, a preto predmetom vymáhania v posudzovanom exekučnom konaní je neuspokojená pohľadávka oprávneného, a to istina vo výške 116 057,15 eur s príslušenstvom, ktorá existuje a jej úhrada nebola preukázaná.

5. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej opakovane namietal vedenie exekúcie, poukazujúc na úhradu vymáhanej pohľadávky súvisiacou platbou. Tiež uviedol, že v danom prípade je exekučným titulom zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava V č. k. 3 Zm 373/06 z 8. novembra 2006. Podľa sťažovateľa ani jedno zo súvisiacich rozhodnutí, na ktoré sa okresný súd v uznesení vyššej súdnej úradníčky odvoláva, nie je exekučným titulom a pre okamih vzniku exekučného titulu nemôžu byť rozhodujúce rozhodnutia vydané v konaniach, v ktorých sa posudzuje správnosť zmenkového platobného rozkazu.

6. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť zamietol a rozhodol i o nároku oprávneného na náhradu trov konania o sťažnosti. Vo veci konajúca sudkyňa okresného súdu sa v plnej miere stotožnila s odôvodnením uznesenia vyššej súdnej úradníčky a na zdôraznenie správnosti tohto uznesenia uviedla aj ďalšie dôvody, pre ktoré nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

6.1. Na úvod okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia opakovane uviedol, že exekučným titulom v danej veci je (i) zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 Zm 550/06-14 z 27. novembra 2016 v spojení s (ii) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 CbZm 3/08-188 z 8. decembra 2008 a s (iii) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 4/2009-254 z 30. júna 2010 (ktorý nadobudol právoplatnosť 20. augusta 2010 a vykonateľnosť 23. augusta 2010) v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 16 C 525/2015-350 z 18. júla 2019 (právoplatný 16. mája 2020, ktorým bolo rozhodnuté o odporovateľnosti právneho úkonu). Vymáhaný nárok vznikol v súvislosti s úverovou zmluvou z 11. februára 2004 uzatvorenou medzi veriteľom (právnym predchodcom oprávneného) a dlžníkom. Išlo o obchodnoprávny vzťah medzi dvoma právnickými osobami, a teda vymáhaný nárok nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. V okresnom súde posudzovanom prípade išlo o opätovný návrh na vykonanie exekúcie podľa § 9 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“) po tom, čo pôvodná exekúcia medzi právnym predchodcom oprávneného a sťažovateľom vedená pred Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 55 Er 844/2011 (ďalej len „stará exekúcia“) bola zastavená zo zákona. S cieľom posúdiť sťažnosti sťažovateľa si okresný súd pripojil časť súdneho spisu zo starej exekúcie, pričom zistil,

že sťažovateľ námietky, ktoré uplatnil v návrhu na zastavenie exekúcie, ako i podanej sťažnosti, o úhrade vymáhanej pohľadávky uplatnil už v rámci starej exekúcie. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 55 Er 844/2011-1006 z 28. novembra 2016 (právoplatným 27. decembra 2016) bolo o námietkach sťažovateľa proti exekúcii právoplatne rozhodnuté tak, že tieto boli zamietnuté. Po oboznámení sa s odôvodnením tohto uznesenia okresný súd konštatoval, že nemal dôvod sa od tam uvedených právnych záverov odkloniť. V tomto tiež konštatoval, že návrh sťažovateľa „na zastavenie exekúcie by nebol dôvodný ani v nadväznosti na pripojené uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 55Er/844/2011 - 1006 zo dňa 28. 11. 2016“, ktoré založilo prekážku *res iudicata* pre rozhodovanie o námietkach sťažovateľa s rovnakým obsahom, a teda okrem iného aj o námietkach o úhrade súvisiacej platby.

6.2. Okresný súd napriek tejto prekážke rozsúdenej veci, keďže vyššia súdna úradníčka sa zaoberala návrhom sťažovateľa na zastavenie exekúcie vecne, považoval za potrebné vyjadriť sa aj k obrane sťažovateľa, podľa ktorého súvisiacou platbou bola pohľadávka oprávneného uspokojená v celom rozsahu. Okresný súd sa stotožnil s názorom vyššej súdnej úradníčky v tom, že súvisiaca platba bola uskutočnená pred tým, než sa exekučný titul stal právoplatným a vykonateľným, a to v čase, keď prebiehalo konanie o podaných námietkach proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. Podľa okresného súdu až vydaním rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2010 vznikol exekučný titul, pretože až týmto rozhodnutím bol zavŕšený hmotnoprávny prieskum uplatneného nároku, a teda spor medzi účastníkmi konania bol právoplatne rozhodnutý. Okresný súd tiež uviedol, že exekučný súd nie je príslušný skúmať hmotnoprávnu správnosť exekučného titulu, teda preskúmať jeho vecnú správnosť, ale je viazaný obsahom exekučného titulu a musí z neho vychádzať. Prípadné vady základného konania (aj vtedy, ak by existovali) sa do exekučného konania neprenášajú. Námietky „povinného uvádzané v návrhu na zastavenie exekúcie resp. v sťažnosti nie sú a ani nemôžu byť opravným prostriedkom“ proti vydanému exekučnému titulu. Vo vykonávacom konaní je predmetom rozhodovania už len nútené uskutočnenie výkonu príslušného vykonateľného rozhodnutia.

6.3. Okresný súd v súvislosti s touto obranou sťažovateľa tiež uviedol, že sťažovateľ síce preukázal úhradu súvisiacej platby, ktorú vykonala tretia osoba, ale táto úhrada bola uskutočnená na účet správcu konkurznej podstaty na základe výzvy správcu z 10. marca 2008. Sťažovateľ však už ďalej nepreukázal, že tieto finančné prostriedky boli oprávnenému ako záložnému veriteľovi aj vyplatené, a teda že dlh treba považovať za splnený. Dôkaz o zániku dlhu podľa príslušných hmotno-právnych ustanovení (napr. § 559 až § 587 Občianskeho zákonníka) zaťažuje v konaní o výkon rozhodnutia povinného. Sťažovateľ v súvislosti s návrhom na zastavenie exekúcie neunesol dôkazné bremeno, čo sa týka tvrdenia, že pohľadávka v zmysle exekučného titulu zanikla splnením. Vo všeobecnosti sa dlh dlžníka považuje za splnený momentom, keď sa poskytnuté plnenie dostane do dispozičnej sféry veriteľa, v danom prípade ale bolo plnenie poskytnuté správcovi konkurznej podstaty v rámci prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka. Účelom § 79 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) nie je uspokojenie pohľadávky zabezpečeného veriteľa, ale to, aby nedošlo k zaradeniu zabezpečeného majetku do súpisu konkurznej podstaty, a teda aby došlo k zániku zabezpečovacieho práva na majetku tretej osoby. Následne správca konkurznej podstaty vydá výťažok získaný plnením tretej osoby do jeho rúk zabezpečenému veriteľovi až rozvrhom. Vykonanie rozvrhu výťažku správcem konkurznej podstaty a uspokojenie pôvodného oprávneného,

resp. nového oprávneného v rozsahu vymáhanej pohľadávky však v danom prípade nebolo preukázané a ani len tvrdené. Neuspokojenie pohľadávky v rámci konkurzu podľa názoru okresného súdu podporuje aj uznesenie konkurzného Okresného súdu Bratislava I č. k. 3 K 29/2007 z 27. augusta 2021, ktorým bol „*povolený vstup spoločnosti FINFOR s.r.o. (oprávnený v tejto exekúcii) do konkurzného konania namiesto pôvodného veriteľa UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. a z ktorého jednoznačne vyplýva, že pohľadávka oprávneného*“ bola v čase začatia exekúcie v rámci konkurzu na majetok dlžníka «*nad'alej vedená ako „prihlásená“ a neuspokojená*». V tejto súvislosti okresný súd zdôraznil, že úlohou exekučného súdu nie je hodnotiť správnosť, resp. zákonnosť postupu správcu konkurznej podstaty a už vôbec nie sanovať prípadné jeho pochybenia.

6.4. Napokon okresný súd uviedol, že sťažovateľ v prejednávanej veci nepreukázal tvrdený zánik pohľadávky jej splnením, keď nebolo preukázané, že plnenie poskytnuté treťou osobou bolo skutočne aj vyplatené pôvodnému, resp. novému veriteľovi, teda oprávnenému. Exekúcia je vedená na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorý nebol dosiaľ zrušený a ani inak zmenený, a súčasne vedeniu exekúcie nebráni ani iná skutočnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie arbitrárnym rozhodnutím a závery okresného súdu sú v priamom rozpore so znením právnych predpisov. Rozhodnutie založil okresný súd na dvoch záveroch, a to existencii prekážky rozhodnutej veci a neunesení dôkazného bremena o tvrdení o úhrade pohľadávky. S poukazom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 106/2022 sťažovateľ zastáva názor, že v posudzovanej veci nebola daná prekážka rozhodnutej veci a o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie bol okresný súd povinný rozhodovať. Tým, že okresný súd konštatoval prekážku rozhodnutej veci a napriek tomu v napadnutom uznesení uviedol ďalšiu argumentáciu, ktorou sa snažil vecne vysporiadať s prípadom po vecnej stránke, spôsobil aj zmätočnosť napadnutého uznesenia. Sťažovateľ zotrval na tvrdeniach, že exekučným titulom, na „*základe ktorého je vykonávaná exekúcia*“, je pôvodný zmenkový platobný rozkaz, ktorý vznikol 8. novembra 2006, pričom z neho a súvisiacich rozhodnutí vyplýva jedine to, že ku dňu vydania pôvodného zmenkového platobného rozkazu existoval ním priznaný dlh „*(s výnimkou časti, v ktorej bol ZPR neskôr zrušený)*“. Záver o existencii dlhu v neskoršom období zo súvisiacich rozhodnutí nemožno zákonným spôsobom vyvodiť. Sťažovateľ spochybňuje aj závery všeobecných súdov v súvisiacich rozhodnutiach.

8. Sťažovateľ arbitrárnosť napadnutého uznesenia vidí aj v časti, kde okresný súd konštatoval neunesenie dôkazného bremena zo strany sťažovateľa, a rozsiahlou argumentáciou v odôvodnení ústavnej sťažnosti vyvracia záver okresného súdu o nepreukázaní zániku vymáhanej pohľadávky (bod 6.3 tohto uznesenia). Je toho názoru, že okresný súd nesprávne aplikoval § 79 zákona č. 7/2005 Z. z., z ktorého vyplýva, že vlastník majetku zabezpečujúceho pohľadávku konkurzného veriteľa na výzvu správcu hradí dlh za úpadcu veriteľovi, čím dochádza k zániku dlhu. V danom prípade tretia osoba plnila na účet, ktorý jej oznámil správca konkurznej podstaty. Je vecou správcu, aby takto poukázané prostriedky bez ďalšieho a v plnom rozsahu poukázal veriteľovi. Pokiaľ tak

správca neurobí, nemôže táto skutočnosť „ísť na ťarchu záložného dlžníka či inej osoby na dlžníkovej strane.“.

9. Sťažovateľ tiež namieta, že okresný súd až v rámci konania o sťažnosti pripojil časť súdneho spisu zo starej exekúcie, a to bez toho, aby na túto skutočnosť upozornil sťažovateľa a umožnil mu vyjadriť sa k novému dôkazu či navrhnúť v tejto súvislosti nové dokazovanie. Týmto postupom okresný súd znemožnil sťažovateľovi riadne uplatniť svoje procesné práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ním formulované námietky sú obsahovo totožné s jeho námietkami, ktoré predostrel v konaní pred okresným súdom v rámci podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky.

12. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07). Jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, teda s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgiadis v. Grécko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. 5. 1997, Recueil III/1997; ale aj napr. II. ÚS 383/2020).

13. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, II. ÚS 577/2022). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 238/07, II. ÚS 75/2021). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

14. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj s uznesením vyššej súdnej úradníčky a konštatuje, že okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil s názorom vyššej súdnej úradníčky, že v danom prípade neboli preukázané skutočnosti odôvodňujúce vyhovneniu návrhu sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie. Námietky sťažovateľa o arbitrárnosti napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za neopodstatnené.

15. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že napriek tomu, že konštatoval prekážku *res iudicata*, uviedol ďalšiu argumentáciu nad rámec uznesenia vyššej súdnej úradníčky. Na druhej strane sám sťažovateľ tvrdí, že v posudzovanej veci prekážka rozhodnutej veci nebola daná. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že okresný súd dostatočne jasne aj s odkazom na príslušnú judikatúru ústavného súdu uviedol (body 13 až 15 napadnutého uznesenia), že aj nový návrh na vykonanie exekúcie na podklade zákona č. 233/2019 Z. z. môže exekučný súd preskúmať a posúdiť inak. V napadnutom uznesení zrozumiteľným a dostatočným spôsobom vysvetlil úvahu, v rámci ktorej dospel k záveru o potrebe ďalšej argumentácie, aby sa vyjadril k obrane sťažovateľa v celom rozsahu (bod 6.2 tohto uznesenia).

Rovnako je neopodstatnená aj námietka sťažovateľa o zániku vymáhanej pohľadávky. Aj túto argumentáciu okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (body 16 a 17, pozn.) vyvrátil okrem iného aj poukazom na príslušné ustanovenie § 79 zákona č. 7/2005 Z. z. platného v čase úhrady súvisiacej platby. Sťažovateľ argumentoval, že plnením tretej osoby súvisiacou platbou na účet správcu zanikol predmetný dlh sťažovateľa. Okresný súd však dospel k záveru, že dlh dlžníka sa považuje za splnený až momentom, keď sa poskytnuté plnenie dostane do dispozičnej sféry veriteľa. Súvisiaca platba bola poskytnutá správcovi v rámci prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka a až na základe rozvrhu vydá správca konkurznej podstaty výťažok získaný plnením tretej osoby do rúk zabezpečeného veriteľa, teda v posudzovanom prípade do rúk oprávneného.

Aj podľa odbornej literatúry pohľadávku za úpadcu treba splniť správcovi; nie zabezpečenému veriteľovi (pozri § 44 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.), ktorý okrem iného nemá ani právo požadovať od tretej osoby plnenie za úpadcu. Plnenie tretej osoby potom správca zaradí do oddelenej podstaty a následne prostredníctvom rozvrhu výťažku vydá zabezpečenému veriteľovi [KRÁLIK M. a kol.

EPI komentáre. *Komentár zákona č. 7/2005 Z. z., § 79 (od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2011)*. Dostupné na internete: <http://www.epi.sk>].

16. Ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom uznesení sa okresný súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so sťažnosťou sťažovateľa a objasnil závery, ktoré ho viedli k jej zamietnutiu. Argumentáciu okresného súdu považuje ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci za dostatočnú a založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku, ako i Civilného sporového poriadku, vo vzťahu k rozhodnutiu o sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky o návrhu sťažovateľa (povinného) na zastavenie exekúcie. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (*I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, I. ÚS 204/2010*) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

17. Hoci rozhodnutia okresného súdu a ich odôvodnenia vyznievajú v neprospech právneho názoru predkladaného sťažovateľom, nemožno ani jeho úvahám uprieť určitý racionálny základ. Ústavný súd však nevidí na tomto mieste priestor na vstup do úvah o správnosti či opodstatnenosti výkladových alternatív v zmysle požiadavky sťažovateľa, ak okresným súdom zvolený výklad nie je arbitrárny, nevedie k absurdným dôsledkom a je dostatočne odôvodnený.

18. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že okresný súd mu pripojením časti súdneho spisu zo starej exekúcie neumožnil riadne si uplatniť svoje procesné práva (bod 9 tohto uznesenia), keďže sa sťažovateľ nemohol vyjadriť k všetkým vykonávaným dôkazom, čo je ako základné právo garantované čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poznamenáva, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáhal v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (*IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016*). Tvrdenia o porušení iných práv, ktoré sťažovateľ uvádza v odôvodnení sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (*III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07, II. ÚS 132/2020, II. ÚS 48/2023*), a nie za relevantný návrh, o ktorom môže rozhodnúť.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu